

Klimatbudkavlen på väg från Falun till Borlänge

Verksamhetsberättelse för **Naturskyddsföreningen i Falubygden år 2009**

Medlemsutveckling

Under året har det sammanlagda medlemsantalet (fullbetalande plus familjemedlemmar) minskat lite - från 1460 till 1407.

Styrelsen

Efter årsmötet har styrelsen bestått av:

Helge Sonntag - ordförande

Mattias Ahlstedt - sekreterare

Richard Holmqvist - kassör,

Lena Hagbohm

Bernt Lindberg

Anton Grenholm

Styrelsen har inte haft någon representant för fältbiologerna.

Mellan årsmötena har styrelsen haft 11 möten varav ett en heldag hos Richard på fäboden i Styr sjöbo.

Föresatser för verksamhetsåret

Årsmötet beslöt att fortsätta satsningen på klimatfrågan under verksamhetsåret.

Aktiviteter

Mässan på Lugnet 26 april

Kretsen fick gratis tillgång till en monter med bra placering på mässan. Vi gjorde egna utställningsskärmar. Dessutom kom Länsförbundet med 3 roll ups om 100-årsjubileet och lite affischer. Teman var bland annat cykelbudkavle till Stockholm inför Köpenhamn, våra klimatscirklar i Falun och anslutning till gröna fingrar.

Arbetsgrupp var Sanne Godow, Ann-Christin Riedwyl och från styrelsen Lena, Richard, Helge och Bernt. Från länsförbundet deltog Lillian och Maggan. På scenen nära montererna hade Sweet Dreams en teaterföreställning om klimatet. I anslutning till mässan ordnade vi länsförbundsmöte i Kårestugan. En slutsats av vårt deltagande var att det var en ganska stor arbetsinsats för ett magert resultat. De som går på mässan är intresserade av annat.

GMO den 7 april

Förslaget att Falun ska bli en kommun fri från genmodifierad mat hade lämnats som medborgarförslag av Helge Sonntag till kommunfullmäktige 2008. Det hade tidigare behandlats på ett kommunfullmäktigemöte och återremitterats.

I samarbete nätverket "HejdåGMO" inom Green-Peace, ordnade vi en informations- och debattkväll den 7 april på Gamla Elverket. Efter fem inledande föredrag och låtar av husbandet fick kommunpolitikerna plats på scenen. Mötet var välbesökt, föredragen intressanta, politikerna kritiska (i varierande grad) till genmodifierad mat och bra bevakning i media.

Veckan efter beslöt kommunfullmäktige i alla fall att avslå förslaget om GMO-fri kommun. (Däremot bestämde sig Borlänge Kommun att bli GMO-fri.)

Efter mötet hade vi ambitionen att arbeta vidare med klimatsmart mat och GMO. Krafterna har dock inte räckt till.

Klimatcirkklarna

Under våren fortsatte klimatcirkklarna som startade som följd av "KlimatSmart Falun" i september 2008.

- Studiecirkeln Skogen och klimatet hade sitt andra och sista möte i januari. Vi pratade om vilka argument och fakta som förs fram av skogsindustrin och jämförde dessa med naturvårdsorganisationernas och myndigheternas. Vi var inte så många så cirkeln dog ut.
- Den kommunalpolitiska cirkeln hade flera möten som resulterade i två medborgarförslag.
Det ena förslaget var att kommunen ska satsa på att bygga ett passivhus-område med både enfamiljs- och flerfamiljshus. Förslaget försvarades framgångsrikt på kommunfullmäktigemötet i slutet av hösten av cirkeldeltagaren Håkan Lind. Kommunens utredare hade föreslagit avslag men resultatet blev i stort ett ja till förslaget!
Det andra förslaget var att kommunen ska satsa på en energiöversyn av hela sitt byggnadsbestånd, eventuellt genom att anlita företag som åtar sig uppdraget utan kostnad för kommunen (besparingarna blir så stora att investeringarna betalar sig själva inom några år). Förslaget har ännu inte varit uppe till behandling.
- Klimatsmart-mat-cirkeln fortsatte under våren och hade ett avslutande möte i Vikbyn i Hedemora Kommun. Hos Restaurang Krubban bjöds cirkeldeltagarna på "Gör det själv-buffé" med säsongens vegetariska råvaror. Lyckat!

Runn runt på spaning efter vårfåglar torsdagen den 23 april

Masugnen, Vika sund, Glöttret, Fåran... En liten skara entusiaster tog en kvällstur längs Runns västra sida för att säga välkommen åter till vårfåglarna. Storspovar, smålommar och en hel del andra medverkade till en trevlig kväll.

Klimatbudkavlen passerade Falun fredag-lördag den 8-9 maj

Klimatstafetten var ett samlande begrepp för en lång rad aktiviteter runt om i landet som föreningen genomförde inför klimattoppmötet i Köpenhamn.

Klimatstafetten inleddes med att kretsaktiva cyklade i tre karavaner, från Skåne i söder, från Göteborg i väster och från Dalarna i norr, med gemensam målgång i Stockholm lagom till Naturskyddsföreningen hundraårsdag 16 maj. Fredag 8 maj cyklades sträckan Rättvik - Falun. När de fyra cyklisterna nådde Faluns utkant anslöt ytterligare ett 25-tal personer sista biten in mot centrum (bilden t v).

På Stora torget stod två isfigurer och väntade på cyklisterna. Var och en av isfigurerna hade ett dolt budskap infruset, som successivt hade fått smälta fram under dagen.

På torget fanns också kommunalrådet Dan Westerberg (c) som tog emot stafetten och kretsen passade på att överlämna en önskelista på beslut och åtgärder som man skulle vilja se förverkligade i kommunen.

Morgonen därpå övertog 9 personer från kretsen stafettpinnen och förde den till Borlänge. Cykelstafetten fick stort utrymme i media här i Dalarna, totalt sex tidningsartiklar, inslag i Radio Siljan, Radio Dalarna samt SVT Gävle-Dala.

Växtbytdagen den 13 juni på Gamla Staberg

Numera en tradition tillsammans med Vika-hosjö Hembygdsförening. Pga vädret höll vi till inomhus. Stor uppslutning. Föreningens jubileumsnummer delades ut liksom fröer och vi sålde plantor vi fått som gåva.

Naturens dag på Källslätten

Det fjärde året som kretsen ordnade Naturens Dag på Källslätten blev också den sista. Vid utvärderingen efteråt beslöt styrelsen att inte fortsätta den aktiviteten kommande år pga av för dåligt gensvar från andra organisationer. Istället föreslår vi Källslättenföreningen att inbjuda kretsens medlemmar till en informations- och arbetsdag under vårsäsongen.

Naturnatta

Våra programpunkter blev floppar: Ingen ville paddla i sjön Hyn i Korsås vargrevir och bara två ville ut i reviret till lägereld och varglyssning. Fast vädret var inte så inbjudande. Vi gick inte heller ut i media och inbjöd till våra aktiviteter, det var en miss, att tänka på i år.

Ett par stycken kom med för att lyssna på nattsjungande fåglar.

Slätterkurs 25/7 på föreningens äng i Sågsbo

Anordnades av Länsstyrelsen. En inhyrd lieman från Växjö höll i kursen. Den innehåll först en teoretisk del som hölls i Erik och Frida Kajs (ägarna till ängen) lada, det var regn i luften. Liens historia, olika typer och funktion gick igenom. Sen fick alla lära sig att slipa liarna för att därefter prova att slå på ängen. Det var ett 20-tal deltagare från när och några från fjärran.

Ängens Dag, 2 augusti

Eftersom ängen slogs av kursdeltagarna veckan innan så var det mest räfsning och hässjning som gällde. Det var en solig och varm dag. Vi reste fyra hässjor och blev vi traditionsenligt bjudna på fika inne hos Erik och Frida. Erik hade precis fyllt 90 och avtackades med blomma. Sedan tog några av deltagarna ett dopp i den närliggande Andersbotjärn.

Skördefest den 5 september på Gamla Staberg.

På inbjudan av trädgårdsmästaren Bruno Pedoux deltog vi och delade ut Kampanjmaterial inför Miljövänliga veckan.

Miljövänliga veckan - alltid vecka 40

Upptaktsmötet hölls den 30 augusti på Rälta gård i Djura.

Den 26 september deltog vi på bondens marknad med utdelning av linser, medlemsvärning och utdelning av kampanjfoldrar. Mycket folk, stort intresse och utmärkt rapport på hemsidan.

Miljövänliga veckan fortsatte med välbemannat infobord på Konsum-Kvarnberget den 1 september, här med Lena och Bibbi som delade ut linspåsar och tipsfrågor. Butiken sponsrade priser, notis i Dalademokraten.

Utställning i två veckor på stadshuset med vårt kampanjmaterial.

Material till Gruvrisskolan, Haraldsboskolan och Bjursåsskolan.

Affischering i Konsum Bjurs, Grycksbo och Kvarnberget, Tempo-knoppen.

Skogens Dag - den 5 september

Skogsstyrelsen anordnade dagen i september där vi medverkade. Vid vår station förde vi fram att skogen har fler värden än den ekonomiska, framför allt den tätortsnära skogen ville vi uppmärksamma. Intresset från alla "skogsgubbar" var allmänt ganska ljust.

Grönlandsföreläsning den 4 november

Länsmuséet hade inbjudit kretsen att samarrangera ett föreläsning om Grönland. Efter viss tveksamhet ställde vi upp. Det visade sig vara ett intressant föreläsning med en hel del publik. Vi ska nog tänka oss fler samarrangemang!

Prästskogen

Efter några års engagemang för att rädda Prästskogen blev det under året beslutat att det blir ett kommunalt naturreservat. Jättekul! Precis efter beslutet i Kommunfullmäktige anordnade vi en utflykt där många medlemmar och ett par tidningar kom och gjorde reportage. En stor seger för naturvården!

FN-dagen 24 oktober, klimataktion vid gruvrondellen

Den 24 oktober ordnades aktioner över hela världen för siffran 350! Siffran står för 350 ppm (miljondelar) koldioxid, som ett högsta värde för en stabil temperatur på jorden (nu är vi uppe i 380!)

I Falun samlades ett gäng för att plantera 350 vårlökar i Gruvrondellen - ett litet bidrag för att få ner koldioxiden när våren kommer. Många bilister såg aktiviteten och banderollen och aktionen uppmärksammades i media. Den här typen av internationella samordnade, snabba, okonventionella, aktioner är helt ny och organiseras via internet, inte av kretsen.

Gorilladagen 26 oktober

2009 var gorillans år i FN. (Dock fick våra apbröder inte någon särskilt framträdande plats i FN:s arbete under året.) FN-föreningen ordnade gorillans dag i Faluns FN-institution = UN-escos Världsarv Gruvan den 26 oktober och hela höstlovsveckan i samband med FN-dagen med oss som medarrangör. Heldagsevenemang med Allan Karlsson, intressant och trevlig föreläsare från WWF, kring temat biologisk mångfald.

Klimat och tung industri - den 12 november

Vi gjorde en stor satsning tillsammans med vårt länsförbund och Borlängekretsen för att uppmärksamma den tunga industrins klimatproblem inför Köpenhamnskonferensen. Vi fick också ekonomisk hjälp av Riksföreningen. Vi inbjöd och fick med de ansvariga cheferna för Kvarnsvedens pappersbruk, SSAB-Domnarvet och Grycksbo pappersbruk, Länsstyrelsens representant och en oberoende energiexpert och vår egen Svante Axelsson. Det blev ett helkvällsseminarium på Gamla Elverket med middagssoppa och klimatquiz. Över femtio deltagare, bra föredrag och intressant debatt som ställde viktiga principiella frågor. En uppgift som kvarstår är hur seminariet ska följas upp - säg om ett år?

Kalhyggesfritt skogsbruk onsdag den 25 november.

Bonnie Nilzon, som utbildat sig på Naturkulturmetoden, ett sätt att bruka skogen utan kalhyggen, beskrev grunderna. Bonnie bjöd på en del aha-upplevelser, inte minst insikten om hur kort den tid våra dagars skogsbruk tillämpats, jämfört med skogens biologiska tempo. Det handlar om en generation med dagens skogsbruk, mycket mindre om man betraktar den naturliga skogen.

Fem i tolv - den 5 december

Sedan några år ordnas "Climate Walks" den 5 december. I år provades en ny form: Precis kl 11.55 på lördag förmiddag började en mängd mobiltelefoner och väckarklockor ringa i den nya gallerian vid torget. En banderoll med klimatbudskapet och informationsblad delades ut av de medverkande till förbipasserande. Återigen en ny arbetsform utanför organisationers formella deltagande.

Köpenhamn den 12-13 december

Kretsstyrelsen har puffat för att många skulle åka till Köpenhamn. Vi hade hoppats på att Riksföreningen skulle hjälpa till och organisera resan ner. Men av någon - för oss okänd - anledning togs inga sådana initiativ så det blev upp till kretsen att själv organisera resan.

Under hösten kom alltför tecken på att konferensen skulle misslyckas komma fram till ett nytt klimatavtal, något som säkert bidrog till att minska intresset för resan. Till slut blev det 4 personer från kretsen som med Kyrkans tåg/Miljöförbundets buss tog sig ner till historiens viktigaste (?) klimatkonferens. Spännande, upplevelserika dagar med både hopp och förtvivlan.

Arbete som löpt under året

MedvetnaVal / Klimatpiraterna

Styrelsen har deltagit i projektet MedvetnaVal genom att Bernt deltagit i styrgruppen för projektet. Styrgruppen har haft ett stort antal möten under året för att förbereda det som kommer igång under 2010, med bl a 15 familjer i Falun och 15 i Borlänge ("klimatpirater") som ska tävla om vem som är bäst på att kapa sina koldioxidutsläpp. Under 2010-11 ställs de inför tolv utmaningar, en per månad, där de exempelvis ska minska utsläppen från resande, från boende och från maten. Tanken är att det hela ska få stor uppmärksamhet i lokala medier så att många andra kan ta

efter projektets klimatpirater. I projektet deltar, förutom Naturskyddsföreningen, Falu och Borlänge kommuner, energiverken i kommunerna, ABF, Studieförbundet och Vuxenskolan.

Omställning Falun

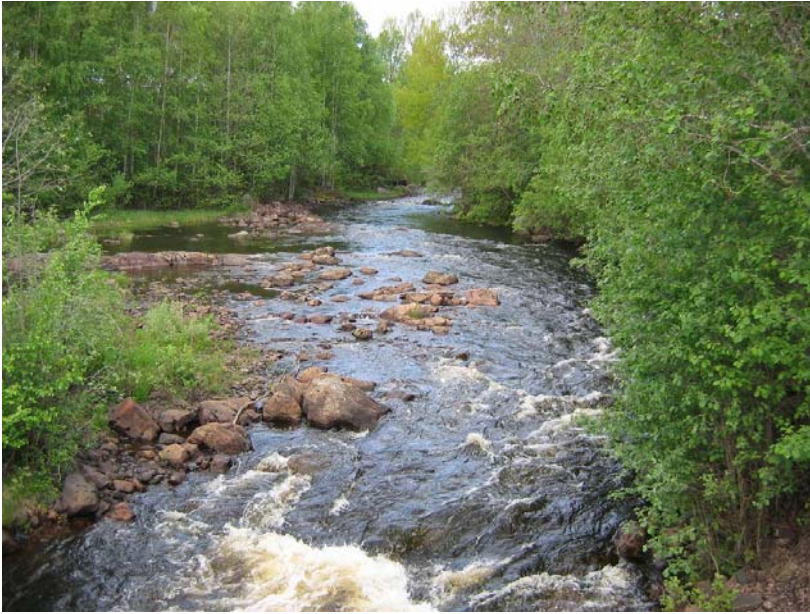
Att arbeta med miljöfrågor kan i längden vara ganska deprimerande - hoten tornar upp sig och lösningarna ligger långt borta. Inte minst efter politikernas misslyckande i Köpenhamn är det dags att vända på steken och fundera över hur vi själva, lokalt, kan förändra våra samhällen så att vi kan leva utan att inkräkta på överlevnaden för kommande generationer. Visionsbyggande istället för bara krishantering. Därför deltar kretsen i "Omställning Falun" via Bernt som utgör arbetsgrupp för omställningen. Tanken är att lokalsamhällen ska ställa om sin försörjning så att de blir oberoende av fossil olja och också i övrigt ska ställa om livsföringen så att resursanvändningen hamnar på en långsiktigt hållbar nivå. En viktig del i nätverkens idégodis handlar om lokal produktion av mat så att vi får en basförsörjning med livsmedel från den egna regionen.

"Omställning Falun" deltar i nätverken Transition Towns (globalt) och Omställning Sverige (nationellt). Omställning Sverige är fristående från SNF men många av de som engagerar sig tillhör föreningen. Inom SNF finns därför ett nationellt nätverk, Transition SNF, där Bernt är sammankallande.

Omställning Falun har haft ett inledande möte under hösten där Uno Lundback från Hela Sverige ska leva! kom och berättade om omställningsnätverken. Tanken är att ha tre möten under 2010, om mat, om näringsens kretslopp och om resande. Här skulle vi behöva flera aktiva.

Remissvar på Klimat- & energistrategin för Dalarna

Länsstyrelsen och samrådsorganet EnergiIntelligent Dalarna arbetar med en klimat- och energistrategi för länet som uppdateras årligen. Naturskyddsföreningen har i december lämnat ett remissvar på strategin. Bland annat kvarstår vår kritik sedan tidigare: Transportområdet och den tunga processindustrin är problemområden med stora utsläpp av klimatgaser, där det inte finns några förslag till åtgärder. Strategin är allmänt vag, många åtgärder skjuts till perioden 2020-2050 då det eventuellt är för sent att göra något. Och vem som ska göra vad vid vilken tidpunkt är också svävande. Vi är också tveksamma till den ökade skogsproduktion som behövs om uttaget av bioenergi ska öka med 50 procent till 2020 och fördubblas till 2050 - hur går det då med den biologiska mångfalden? Kretsen erbjuder sig att vara diskussionspartner inför kommande diskussioner om åtgärder mot klimatförändringarna.

Forsgärdet - remiss

Kretsen har skrivit en rad inlagor till miljödomstolen angående återupplivning av Forsgärdets gamla kraftverk i Kolningån, Enviken. Vi har avstyrkt utbyggnad, i likhet med rad remissinstanser. Den 7/5 deltog vi i

miljödomstolens huvudförhandling, som hölls i Enviken, en intressant och nyttig erfarenhet. Kanske främst tack vare Fiskeriverkets utlåtande gick domstolen på vår linje och avslog ansökan. Domen fastställdes senare av miljööverdomstolen, genom att den inte medgav prövning.

Vi firade segern den 29/11 vid Kolningån med kaffe, lussebullar och pepparkakor som paret Jonsson, som driver kafeet i Enviken, bjöd på. Besöket väckte mersmak, och vi beslöt på stående fot att ordna ett besök på våren eller försommaren.

Svartnäs Vindkraftpark - yttrande

Kretsen har, tillsammans med länskansliet, skrivit ett samrådsyttrande om den stora planerade vindkraftparken i Svartnäs. Vi har betonat vikten av grundliga och sakkunnigt gjorda miljökonsekvensbeskrivningar, forskning, inverkan på landskapsbild mm.

Skogsfrågor - Rolandsgläntan

Under hösten hörde två medlemmar av sig då deras strövskog hade blivit avverkningsanmäld av Stora Enso (Bergvik). Området är det sista av "naturskog" på ganska stort avstånd. Innan vintern kom gjordes några utflykter dit, både med och utan Naturskyddsföreningen. Skogen har höga sociala värden och bitvis även naturvärden. De två medlemmarna har kontaktat Skogsstyrelsen och de har också visat ett visst intresse för skogen. Stora Enso har lovat att inte hugga just nu.

Kontakten styrelse-medlemmar-allmänhet

Programblad

Efter sommaren beslöt styrelsen att åter ge ut ett enkelt programblad på papper - många har inte skrivare i sina datorer och e-post har så lätt att försvinna.

Medlemsbrev till e-postlistan

Inför många av aktiviteterna har vi skickat ut brev med detaljinformation. E-postlistan omfattar idag ca 500 namn - bäst vore förstås om alla medlemmar som har e-post kunde nås.

Vi är en liten styrelse i Dalarnas största krets. Flera av oss är rätt nya Falubor och känner inte så många medlemmar, kretsens historia eller vilka de brännande miljöfrågorna har varit tidigare. Förutom styrelsen är det egentligen bara "Handla Miljövänligt-gruppen" som har haft ett eget liv, tack vare fantastiska Bibi.

Ny webbsida

Under september utformades en helt ny webbsida utifrån det grundutförande som hela Naturskyddsföreningen använder.

The screenshot shows the website for Naturskyddsföreningen Falubygden. The browser window title is 'Aktuellt / Falubygden - Naturskyddsföreningen - Mozilla Firefox'. The address bar shows 'http://www.naturskyddsforeningen.se/kretsar-lan/dalar'. The website has a green header with the logo and name. A left sidebar contains a navigation menu with items like 'Hem', 'Aktuellt', 'Aktivitetskalender', 'Arbetsgrupper', 'Om föreningen', and 'Styrelsen'. Below the menu are links to other parts of the organization. The main content area features an article titled 'Klimatkommunikation' dated 2010-03-02. The article includes a photo of Staffan Lindberg on a motorcycle and text describing a course on climate communication in Falun. The right sidebar contains a 'Nyheter från kretsen' section with a search filter and a list of recent news items, including 'Klimatkommunikation', 'Banankontakt', and 'Nytt i aktivitetskalendern'. At the bottom right, there is a 'Nyheter från riksföreningen' section.

Upplägget är enkelt med några stående underavdelningar (t ex en aktivitetskalender för resten av terminen, kontaktuppgifter till styrelsen). Som förstasida ligger alltid en nyhet, t ex nästkommande kretsaktivitet. Nyhetsrubrikerna samlas "på hög" så man vid behov kan gå in och läsa gamla nyheter. Ansvarig för webbsidan under året har varit Anton Grenholm.

Bedömning av året i stort

Under året har några framsteg gjorts där kretsen kan ta åt sig äran till åtminstone en del. Det gäller Prästskogen i Bjursås och Kolningån vid Enviksbyn.

Jubileumsåret har gett föreningen mer publicitet än vanligt men det har inte kunnat avläsas i medlemsökning.

Klimathotet oroar både människor i allmänhet och beslutsfattare. Styrelsen har arbetat på med framförallt klimatfrågorna. Vi upplever att insikten om klimathotet ännu inte har lett till en ökning av aktivt engagemang som kretsen förmått fånga upp, inte heller att fler medlemmar efterfrågat klimatuppgifter. Vi har inte hittat nycklarna till att få fler aktiva i kretsen.

Teckningen t v är från affischen för mötet med den tunga processindustrin om deras klimatarbete.

Vissa frågor är stora och svåra att greppa, det kan gälla miljöjuridiken, regeringens politik i bl a skogsfrågor och kärnkraft. Men många frågor kan också angripas lokalt, t ex stadsplanering, skogsskydd och rovdjursfrågor. Vad som saknas där är medlemmar som vill lägga idéell tid i föreningen. Vi har börjat på en mer långsiktig verksamhetsplan för att få ett mer målinriktat och strukturerat arbete.

Samarbete med andra organisationer har utvecklats, delvis på andras initiativ. Det gäller Dalarnas muséum, Staberg, biblan, Länsstyrelsens slätterkurs och samarbetet om Banankontakt med Falu Teaterförening.

Vi vill tacka alla våra medlemmar som på olika sätt deltagit i kretsens arbete och inbjuder er till ett nytt spännande verksamhetsår.

Falun den 7 mars 2010

Styrelsen

Bilder: Mattias & Bernt